

**DÖWLET STATISTIK
HASABATY**

**HASABAT “STATISTIKA HAKYNDÄ”
TÜRKMENISTANYŇ KANUNYNYŇ
22-NJI MADDASYNYŇ 2-NJI BENDINE
LAÝYKLYKDA TABŞYRYLYAR**

Ilkinji statistik maglumatlar ýaşyryndyr we olar jemleýji statistik habarlary emele getirmek üçin peýdalanylýar.
“Statistika hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 23-nji maddasynyň 4-nji bendi

Türkmenistanyň Administratiw hukuk bozulmalary hakynda kodeksiniň 289-njy maddasyna laýyklykda döwlet statistik hasabatlaryny bermek möhletleriniň bozulmagy, hasabatlylygyň nädogry ýa-da ýoýulan maglumatlarynyň döwlet statistika edaralaryna berilmegi üçin administratiw jogapkärçilik belленendir

Forma № 6-z (işgärler)

HRBNGU

0610019

**KÄRHANANYŇ, EDARANYŇ, GURAMANYŇ
IŞGÄRLERINIŇ SANY, DÜZÜMI WE HÜNÄRMENLIK
OKUWLARY BARADA HASABAT**

20_____ ýyl boýunça

Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komitetiniň
2018-nji ýylyň 4-nji oktýabryndaky
№ 83 buýrugy bilen tassyklanyldy

Ýyllyk

Tabşyryjylar:

1. Döwlet eýeçiligine degişli kärhanalaryň, guramalaryň, ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralaryň balansynda duran Türkmenistan bilen bilelikdäki we daşary ýurtlaryň gatnaşmagyndaky gatyşyk eýeçiligine degişli kärhanalar we beýleki kärhanalar (ýuridik şahslar bolup durýan kiçi we orta telekeçilik subýektlerinden, hususy eýeçilikdäki we daşary ýurt maýa goýumly kärhanalaryndan başgalar) 10-njy ýanwara çenli:

- a) ýerleşýän ýerindäki statistika edarasyna;
- b) özünden ýokardaky guramasyna.

2. Ministrlikler we pudak edaralary jemleýji hasabaty - Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komitetine 1-nji fewralyna çenli.

Hasabat tabşyryjyň hojalyk subýektiniň ady _____

Poçta salgysy _____

(poçta indeksi, ýerleşýän ýeriniň ady, köçe, jaý №, telefon, faks, E-mail)

HSUK boýunça kod

--	--	--	--	--	--	--	--

HSUK boýunça
şahamçanyň kody

--	--	--

1 BÖLÜM. İŞGÄRLERİN SANY, DÜZÜMİ WE BİLİM DEREJESİ

adam

Görkezijileriň atlary	Setiriň №	Hemmesi (2-5 sütünleriň jemi)	şol sanda:				1 sütünden aýal-gyzlar
			ýolbaşçylar	hünärmenler	beýleki gullukçylar	işçiler	
A	B	1	2	3	4	5	6
Ýylyň ahyryna sanaw boýunça işgärleriň sany (02-07 setirleriň jemi)	01						
şol sanda bilimi bolanlar:							
ýokary okuw mekdebinden soňky hünär	02						
ýokary hünär	03						
orta hünär	04						
başlangyç hünär	05						
umumy orta	06						
esasy orta	07						
01 setriden: ýaşlary boýunça 18 ýaş çenli	08		X				
18 – 20 ýaşdakylar	09						
21 – 22 ýaşdakylar	10						
23 – 24 ýaşdakylar	11						
25 – 29 ýaşdakylar	12						
30 – 39 ýaşdakylar	13						
40 – 49 ýaşdakylar	14						
50 – 56 ýaşdakylar	15						
57 – 61 ýaşdakylar	16						
62 we ondan uly	17						
01 setirden: pensionerler*	18						
maýyplar	19						
aýal-gyzlar	20						X
göwrelilik we çaga dogurmak boýunça, çaga seretmek boýunça rugsatdaky işgärler	21						

* hasaba alynýan işgärler (aýal-gyzlar 57 ýaşdan uly, erkekler 62 ýaşdan uly)

2 BÖLÜM.
İŞGÄRLERİN HÜNÄRMENLİK OKUWLARY

Görkezijileriň atlary	Setiriň №	Okadylanlar - hemmesi (2-5 sütünleriň jemi)	şol sanda:				adam
			ýolbaşçylar	hünärmenler	beýleki gullukçylar	işçiler	1 sütünden aýal-gyzlar
A	B	1	2	3	4	5	6
Işgärleriň okadylanlary – hemmesi (02-05 setirleriň jemi)	01						
şol sanda:							
hünärini ýokarlandyranlar	02						
stajirowka geçenler	03				X	X	
hünäre taýýarlyk işlerini we gaýtadan taýýarlyk işlerini geçenler	04						
belli bir maksatly kurslarda okadylanlar	05						
01 setirden okadylanlar: gönüden-göni kärhananyň, edaranyň, guramanyň özünde	06		X	X			
daşary ýurtlarda	07						
18-29 ýaşdaky ýaşlar	08						
aýal-gyzlar	09						X

3 BÖLÜM. HÜNÄRMENLIK BİLİMLERİ BOLAN İŞGÄRLERİN SANAW BOYUNÇA BÖLÜNİŞİ

Görkezijileriň atlary	Setiriň №	Hemmesi (2-5 sütünleriň jemi)	sol sanda:				1 sütünden aýal-gyzlar
			ýolbaşçylar	hünärmenler	beýleki gullukçylar	işçiler	
A	B	1	2	3	4	5	6
Ýylyň ahyryna sanaw hünärmenlik bilimleri bolan boýunça işgärleriň sany (02, 03, 06, 10 setirleriň jemi)	01						
şol sanda:							
ýokary okuw mekdebinden soňky hünär bilimi hakynda diplomy bolan	02						
ýokary hünärmenlik bilimi hakynda diplomy bolan	03						
şolardan:							
21-24 ýaşdakylar	04						
25-29 ýaşdakylar	05						
orta hünärmenlik bilimi hakynda diplomy bolan	06						
şolardan:							
18-20 ýaşdakylar	07						
21-24 ýaşdakylar	08						
25-29 ýaşdakylar	09						
başlangyç hünärmenlik bilimi hakynda diplomy (şahadatnamasy) bolan	10						
şolardan:							
18-20 ýaşdakylar	11						
21-24 ýaşdakylar	12						
25-29 ýaşdakylar	13						

Ýolbaşçy

(F.A.A.)

(goly)

Ýerine ýetiriji

(wezipesi)

(F.A.A.)

(goly)

«__» _____ 20__ ý.
(hasabatýň doldurylan senesi)(habarlaşmak üçin
telefon belgisi)«__» _____ 20__ ý.
(hasabatýň statistika edarasyna
tabşyrylan senesi, statistika edaralary
tarapyndan doldurylýar)

GYSGAÇA GÖRKEZMELER

№ 6-z (işgärler) forma boýunça hasabaty döwlet eýeçiligine deňişli kärhanalaryň, guramalaryň, ministrlikleriň we pudaklaýyn dolandyryş edaralaryň balansynda duran Türkmenistan bilen bilelikdäki we daşary ýurtlaryň gatnaşmagyndaky gatyşyk eýeçiligine deňişli kärhanalar we beýleki kärhanalar (ýuridik şahslar bolup durýan kiçi we orta telekeçilik subýektlerinden, hususy eýeçilikdäki we daşary ýurt maýa goýumly kärhanalaryndan başgalar) tabşyrýarlar.

Ministrlikler we pudaklaýyn dolandyryş edaralary jemleýji hasabaty öz garamagyndaky pudak edaralaryna tabşyrýarlar.

№ 6-z (işgärler) döwlet statistik hasabat formany Türkmenistanyň Statistika baradaky döwlet komitetiniň 2017-nji ýylyň 24-nji martyndaky №15 buýrugy bilen İşgärleriň sanynyň we iş hakynyň statistikasy boýunça gollanma laýyklykda doldurylýar.

1 bölüm. İşgärleriň sany, düzümi we bilim derejesi

İşgärleriniň sanaw boýunça sany “İşgärleriň sanynyň we iş hakynyň statistikasy” gollanmanyň 2 bölümüne laýyklykda hasaplanylýar.

İşgärler topara deňişli edilende Türkmenistanyň “Türkmenstandartlary” Baş döwlet gullugy tarapyndan 2010-njy ýylyň 10-njy dekabrynda 201 belgi bilen tassyklanany we işe girizilen Türkmenistanyň işgärleriniň hünärleriniň we gullukçylarynyň wezipeleriniň döwlet klassifikatoryndan (IHGWKD) ugur almaly.

Ýolbaşçylaryň toparyna belli bir ygtyýarlyklaryň çäklerinde guramalaryň, deňişli düzüm birlikleriniň, işgärleriň işlerini guraýanlar, ugrukdyryjylar, utgaşdyryjylar we gözegçilik edýänler: guramalaryň ýolbaşçylary, aýrybaşgalaşdyrylan bölümçeleriň ýolbaşçylary we olaryň orunbasarlary, düzüm birlikleriniň ýolbaşçylary (bölümiň başlygy, ussa, tejribehananyň müdiri we beýlekiler) we olaryň orunbasarlary deňişli.

Hünärmenleriň toparyna hünär işiniň belli bir görnüşi boýunça ýörite bilimi, endigi, başarnygy we tejribesi bolanlar deňişli.

Bank ulgamyndaky kassirler hünärmen toparyna deňişli bolup durýar.

Beýleki gullukçylaryň (tehniki ýerine ýetirijileriň) toparyna göniden-göni ýolbaşçynyň, hünärmeniň gözegçiligi astynda düzgünleşdirilen, deňişli düzüm birliklerine girýän döwürleýin gaýtalanýan işler deňişli.

İşçilere göniden-göni maddy gymmatlyklary döretmek işleri bilen meşgullanýanlar, şeýle hem abatlaýyş işleri, ýükleri daşamak, ýolagçylary gatnatmak, maddy hyzmatlary ýerine ýetirmek bilen meşgullanýanlar: maşinistler, mehanikler, sürüjiler, ýükçiler, howly süpürjiler, tam süpürjiler, çaparlary, garawullar we beýlekiler deňişli.

İşgärleriň bilim derejesi işgäriň tamamlan bilim sanýndan iň ýokary derejesi boýunça kesgitlenilýär.

Ýokary okuw mekdeplerinde okaýan işgärler barada maglumatlar olaryň ýokary okuw mekdebine girmänkä alan bilimi boýunça görkezilýär.

Başlangyç hünärmenlik bilimi bolan işgärler barada maglumatlar 06 we 07 setirler boýunça görkezilmeyär.

İşgärleriň ýaş toparlaryny sanaw boýunça sanyny paýlamak (07-17 setirler aralygynda) hasabat ýylynyň ahyryna olaryň dolan ýaşlarynyň sany boýunça amala aşyrylýar.

1-nji sütün ähli setirler boýunça 2-5-nji sütünleriň jemine deňdir.

6-njy sütüni ähli setirler boýunça 1 sütüni pes ýa-da deňdir.

01-nji setir ähli sütünler boýunça 02-06-njy setirleriň jemine deňdir.

01-nji setir ähli sütünler boýunça 07-17-nji setirleriň jemine deňdir.

6-njy sütüniň 01-nji setiri 1 sütüniň 20-nji setirine deňdir.

6-njy sütüniň 16-njy setirini+1-nji sütüniň 17 setirini 1-nji sütüniň 18-nji setirine deňdir.

2 bölüm. İşgärleriň hünärmenlik okuwlary

2 bölümde göniden-göni guramada okuw geçen işgärler (işçiler we beýleki gullukçylar) barada, şeýle hem hünär derejesiniň ýokarlanmagyny we işgärleri gaýtadan taýýarlamagy üpjün edýän bilim edaralarynda (bilim edaralarynyň bölümlerinde) guramanyň ibermegi bilen okadylan işgärler barada maglumatlar görkezilýär.

Hasabatyň 2 bölümünde aşakdaky işgärler barada maglumatlar görkezilmeyär:

- kompýuter taýýarlygy, daşary ýurt dilleri we beýleki okuw kurslary (okaýanlaryň serişdeleriniň hasabyna);

- önümçilik konferensiýalaryna, maslahatlara, leksiýalara gatnaşanlar;

- hasabat ýylynda ýokary, orta we başlangyç hünärmenlik bilimini almagy üpjün edýän edaralarda okanlar ýa-da tamamlanlar;

- ýylyň dowamynda täze hünärler öwredilen ýa-da hünär derejesini ýokarlandyran, ýöne hasabat düzülen pursatyna işgäriň öz islegi boýunça ýa-da başga sebäplere görä işden boşadylanlar;

- beýleki guramalardan okuwa iberilenler.

Hasabatda ýylyň dowamynda birnäçe görnüşler boýunça (hünär derejesini ýokarlandyrmak, işgärleri taýýarlamak we gaýtadan taýýarlamak ýa-da maksatlaýyn kurslar), okuw geçen işgär barada maglumatlar okuwyň her bir görnüşi boýunça görkezilýär (02 – 05 setirler), 01 setirde näçe gezek okuw geçen bolsa şonça gezek görkezilýär. Eger okuwyň dowamynda işgär okuwyň şol bir görnüşi boýunça birnäçe gezek okuw geçen bolsa, onda okuwyň şol görnüşi boýunça maglumatlar diňe bir gezek görkezilýär.

Tehnikany ulanmagyň kadalary, tehniki howpsyzlyk, ýol hereketiniň düzgünleri, önümçilik arassaçylyk işleri (sanminimum) boýunça, şeýle hem

ýangyna garşy gorag serişdelerini öwrenmek we raýatlyk goranmasy baradaky maglumatlar hasabata goşulmaýar.

Ýolbaşçylaryň we hünärmenleriň hünär derejesini ýokarlandyrmak goşmaça bilime degişli we öň alnan esasy bilimiň degişli derejesinde işgäriň hünärmenlik biliminiň we endikleriniň çuňlaşdyrylmagyny üpjün edýär we bellenen nusgada hünär derjesiniň ýokarlandyrylandygy barada şahadatnama bilen tassyklanylýar.

Işgärleriň ýolbaşçylarynyň we hünärmenleriň stažirowkasy täze usullary, tehnologiýalary we hünärmenlik işiniň elementlerini, guramanyň gös-göni özünde gazanylan ýa-da ulanylýan beýleki üstünlikleri özleşdirmek maksady bilen geçirilýär. Stažirowka hünär derejesi ýokarlandyrylanda we gaýtadan taýýarlanylanda okuwyň özbaşdak görnüşi ýaly we okuw meýilnamasynyň bir bölegi ýaly hem bolup biler.

Ýolbaşçylaryň we hünärmenleriň gaýtadan taýýarlanmagy ýokary we orta hünärmenlik biliminiň derejesinde degişli ugurdan täze hünär derejesiniň alynmagyny üpjün edýär we diplom (sertifikat) bilen tassyklanylýar. Gaýtadan taýýarlamak hünär boýunça ýokary ýa-da orta hünärmenlik bilimini bermeýär.

Işgärleriň, şeýle hem taýýarlyk derejesi ýokary, orta hünärmenlik bilimini talap etmeýän gullukçylaryň (soňra beýleki gullukçylar) üznüksiz hünärmenlik okuwy okuwyň aşadaky görnüşlerini öz içine alyar: hünär derejesiniň ýokarlandyrylmagy; hünärmenlik taýýarlygy we gaýtadan taýýarlyk; maksatlaýyn kurslar.

Işgärleriň hünär derejesiniň ýokarlandyrylmagy – bu işgärleriň hünärmenlik bilimini, başarnyklaryny we endiklerini çuňlaşdyrmaga, giňeltmäge we täzelemäge gönükdirilen we has ýokary tarif razýadlaryny (klaslary, kategoriýalary) almaga gönükdirilen üznüksiz hünärmenlik okuwynyň görnüşidir.

Işgärleriň (beýleki gullukçylaryň) hünärmenlik taýýarlygy – bu öň işgäriň (beýleki gullukçylaryň) hünäri bolmadyk şahslar tarapyndan hünär (wezipe) alynmagyna gönükdirilen hünärmenlik biliminiň görnüşidir.

Guramalarda boşadylan ýa-da işçiniň (beýleki gullukçynyň) täze hünärini almaga isleg bildiren işçileriň (beýleki gullukçylaryň) hünärmenlik taýýarlagyny amala aşyrmak maksady bilen guralýar.

Gaýtadan taýýarlyk guramalarda işden boşadylan ýa-da täze hünär (beýleki gullukçylaryň wezipesi) edinmäge isleg bildiren işgäriň hünärmenlik okuwy üçin guralýar.

Maksatlaýyn kurslar – işgärleriň (beýleki gullukçylaryň) täze tehnika, enjamlary, materiallary, tehnologik prosesleri, zähmeti guramagyň öndebaryjy görnüşleri, zähmet kanunçylygyny, enjamlaryň tehniki taýdan ulanylyşynyň düzgünlerini, zähmet howpsuzlygynyň talaplaryny, önümiň hiliniň ýokarlandyrylmagy bilen baglanyşykly meseleleri we anyk tehniki, ykdysady we beýleki wezipeleriň çözülmegine gönükdirilen beýleki meseleleri öwrenmekleri üçin guralan üznüksiz hünärmenlik biliminiň görnüşidir.

Maksatly kurslar şeýle hem tehnologik we önümçilik prosesleriniň, hyzmat edilýän enjamlaryň aýratynlyklaryny, zähmet hakynyň tölenişini guramak bilen baglanyşykly meseleleri öwrenmekleri, goýberilýän önümleriň we ýerine ýetirilýän işleriň hiline bildirilýän talaplar bilen tanyşmaklary üçin guralýar.

1-nji sütün degişli setirler 2-5-nji sütünleriň jemine degişli setirler boýunça deňdir.

6-njy sütün degişli setirler boýunça 01 sütüniň degişli setirler boýunça pes ýa-da deňdir.

1-nji setir degişli sütünler boýunça 2-5-nji setirleriň jemine degişli sütünler boýunça deňdir.

6-njy setir degişli sütünler boýunça 01 setiriň degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir.

7-nji setir degişli sütünler boýunça 01 setiriň degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir.

8-nji setir degişli sütünler boýunça 01 setiriň degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir.

1-nji sütüniň 9-nji setiri 6-njy sütüniň 01-nji setirine deňdir.

3 bölüm. Hünärmenlik bilimleri bolan işgärleriň sanaw boýunça bölünişi

3 bölümde **diplom (şahadatnama) bilen tassyklanan hünärmenlik bilimleri bolan** işgärler barada maglumatlar görkezilýär. İşgärler iň ýokary bilim derejeleri boýunça bölünýärler.

1-nji sütün ähli setirler 2-5-nji sütünleriň jemine deňdir.

6-njy sütün degişli setirler boýunça 1 sütüniň degişli setirler boýunça pes ýa-da deňdir.

3-nji bölümiň 02-nji setiri degişli sütünler boýunça 1-nji bölümiň 02-nji setir degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir .

03-nji setir degişli sütünler boýunça 3-nji bölümde pes ýa-da deňdir 02-nji setir degişli sütünler boýunça 1-nji bölüm.

04-05-nji setirleriň jemi degişli sütünler boýunça 03-nji setiriň degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir.

3-nji bölüm 06-nji setir degişli sütünler boýunça 1-nji bölüm 04-nji setir degişli sütünler boýunça deňdir.

07-09-nji setirleriň jemi degişli sütünler boýunça 06-njy setiriň degişli sütünler boýunça pes ýa-da deňdir.

3-nji bölüm 10-njy setiri degişli sütünler boýunça 1-nji bölüm 05-nji setirine deňdir.

11-13-nji setiriň jemi degişli sütünler boýunça 10-njy setiriň degişli setirler boýunça pes ýa-da deňdir.